N°. 224. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 17 18 en September.

Frankrijk.

Parijs, den 14den September.

Men verzekert dat het huwelijk van prinses *Maria van Orleans*, met den prins van Wurtemberg na den afloop der expeditie van Constantine en de terugkomst van den hertog van *Nemours* zal voltrokken worden.

— Tot dus verre legt men niet veel ijver aan den dag, om zich op de kiezers-lijsten in te schrijven.

— Uit de berigten die men uit het zuiden des Rijks ontvangt, blijkt, dat met de toebereidselen voor den togt van Constantine druk voortgang wordt gemaakt.

— De heden ontvangen Spaansche tijdingen laten, wat derzelver volledigheid betreft, veel te wenschen over. Men verneemt daaruit weder niets naders omtrent de krijgsverrigtingen van de hoofdlegers der beide partijen, terwijl zij evenmin iets behelzen nopens den staat van Katalonie of dien van de hoofdstad van Navarre, alwaar het geweld, volgens de gisteren medegedeelde berigten nog ongestoord den schepter voerde. Van regeringswegeis heden alleen de volgende telegraphische depeche medegedeeld:

» Bayonne, 12 Sept. 1 ure.

» In den nacht van den 5den heeft de christinische bevelhebber *Barca*, die uit Vittoria getrokken was, te Santa Cruz-de-Campezo, het hoofd der junta van Haya, *Verastegui*, en den chef van den algemeenen staf, *Sierra*, benevens 3 kolonels en 32 officieren [der karlisten] overvallen, en hen naar Loyro [Logrono?] vervoerd."

— Uit Bayonne heeft men een schrijven van den 10den ontvangen, waaruit men ziet dat de karlistische generaal *Guergue*, evenzeer als *Garcia*, die beiden het plan schenen te hebben om *Zariategui* te gemoet te gaan en dien karlistischen aanvoerder behulpzaam te wezen in het naar Navarre overbrengen van de buit te Segovia door hem vergaard, genoodzaakt is geworden om dat voornemen te laten varen. Door den generaal *Carondelet* aangetast, is hij na een gevecht, dat van niet veel aanbelang schijnt te zijn geweest, gedwongen geworden den Ebro weder over te trekken. Men is, na deze vergeefsche pogingen, beducht dat de genoemde buit, waarbij zich onder anderen een zeven honderdtal balen katoen, het eigendom der koningin-Regentes moeten bevinden, in handen van de divisie *Mendes Vigo* mogt geraken, die het karlistische konvooi na op de hielen was. — Men schrijft nog van daar dat Christinische bevelhebber de versterkte linie van Hernani *O'Donnell*, na der verovering van Andodin, zijn hoofdkwartier en zijne troepen daar heen verlegd had, welke plaats veel boven Hernaud moet voor hebben.

— De gewone berigten Madrid uit gaan tot den 6den dezer. Dien avond moest de verantwoording van den minister van financien *Pizarro* in de Cortes, wegens zijn vroeger gehouden gedrag plaats hebben, en daarop was de aandacht vrij sterk gespannen. Men meende dat van den uitslag dier zitting, of de aftreding van den heer *Pizarro* uit den ministerspost, of, de ontbinding der Cortes afhangen zoude. De geest van de meerderheid dier vergadering wordt in deze berigten weder als het kabinet zeer ongunstig afgeschilderd.

In de zitting der cortes van den vorigen dag is eene boodschap van den minister van financien voorgelezen in antwoord op het adres der afgevaardigden uit Katalonie, waarbij verklaard wordt dat tot dus verre niets bij de regering bekend was van het bestaan van een handelsverdrag, hetwelk met Engeland zou zijn aangegaan. Daarna nam de heer *Pizaro* zelf het woord op om verslag te geven van den finantielen toestand des lands, en om verschillende tabellen daarmee betrekking hebbende, aan de kamer over te leggen. Uit de mededeelingen des ministers blijkt, dat, na aftrek van het zich in de schatkist bevindende (hetwelk alles bijna uit geprotesteerde wisselbrieven op die schatkist bestaat) met den laatsten Julij jl. een te kort bestond van niet minder dan 1477 millioen realen en dat met het einde van het loopende dienstjaar (December) dit te kort tot op 1715 millioen zou geklommen zijn. Tot bestrijding daarvan vroeg de heer *Pizarro* de uitgestrekste volmagten en de vergunning om over alle de aan het rijk toebehoorende fondsen te kunnen beschikken; om de buitengewone oorlogsheffing ook op de overzeesche bezittingen Cuba en Puerto Rico toe te passen; om met de schuldeischers en schuldenaars van den staat, op voor de natie voordeelige voorwaarden, regtstreeks te onderhandelen tot het centraliseeren van alle de rijks-inkomsten, hierin bijgestaan wordende door eene commissie uit de cortes; en eindelijk om zich, zoo wel binnen- als buitenslands, leeningen voorschotten en verbanden te verschaffen op alle de openbare eigendommen en fondsen, en dit op voorwaarden door de cortes vast te stellen.

In het ministeriele ochtendblad, hetwelk nog geene latere Madridsche berigten dan tot den 5den had, leest men: » De toestand te Madrid is steeds nog nagenoeg dezelfde; de cortes blijven vergaderingen beleggen en wetten uitvaardigen die ongerijmd of schadelijk, ja die dit soms beiden te gelijk zijn. Thans hebben zij tot de afschaffing der plaatselijke deputatien in de baskische gewesten besloten. Deze maatregel, waartegen de afgevaardigden uit Biscaye, de heeren *Leros Avana* zich vruchteloos hebben verzet en is een regtstreeksche aanranding van den generaal *Espartero* die in zijne laatste proclamatie de instandhouding dier *fueros* beloofd heeft. — De generaal *Seoane* lijdt veel aan zijne wond: men zegt dat zijn einde nabij is. Zijne benoeming tot voorzitter der cortes is eene nuttelooze terging dier vergadering van het leger van *Espartero* dat er zich wel eens over zou kunnen wreken."

Heden werd hier verzekerd dat brieven uit Madrid van den 5den het berigt inhielden dat het voorstel van den heer *Arguelles* c. s. waarvan reeds vroeger gesproken is, strekkende om het regentschap aan de koningin *Christina* te ontnemen, en hetzelve aan eene commissie uit de cortes op te dragen, werkelijk in de zitting met gesloten deuren van den vorigen dag gedaan was. De minister *San Miguel* zou belast zijn geworden om de gemoederen op de openbare discussie over dit voorstel voor te bereiden. Van de heeren *Arguelles* en *Calatrava* werd gezegd dat zij tot het nieuwe regentschap zouden behooren. — Volgaarne wil men gelooven dat deze tijding van allen grond ontbloot is.

— Ter beurs van heden den 14 *September* waren genoteerd: 5 pCt. 108 30, 35; 3 pCt. 79 80, 85; 3p. Act. 24, [illegible]; Rom. [illegible]; Neg. cent. 91; Rom. L. 101 Port, 3 pCt. 26,25%.

Duitschland.

Frankfort, den 12den September.

H. M. de keiserin van Rusland en hare dochter, de grootvorstin *Maria*, hebben Moskau den 20sten Augustus verlaten en zich naar Woronesch begeven.

— De troepen van het 3de Pruissische legerkorps, die den 26sten Augustus het kamp bij Teltow in de nabijheid van Berlijn betrokken hadden, zijn, op bevel des konings, den 10den dezer van daar naar hunne garnizoens-plaatsen teruggekeerd. Gedurende hun verblijf in het kamp, waren slechts 12 manschappen door de cholera aangetast, en overigens hadden de troepen de beste gezondheid genoten. — Te Berlijn schijnt de cholera af te nemen. Van den 9den op den 10den dezer waren aldaar 60 personen door die ziekte aangetast en 38 aan dezelve overleden.

— De hertog van Nassau heeft den beroemden godgeleerden dr. *Heidenreich*, tot den rang van evangelisch bisschop verheven.

— Uit Stuttgart wordt het volgende berigt:

» Wij kunnen uit eene goede bron verzekeren, dat het door Fransche bladen gegeven berigt wegens het aanstaande huwelijk van den hertog *Alexander* van Wurtemberg met eene dochter van den koning der Franschen gegrond is. Deze hertog *Alexander* moet niet verward worden met eenen anderen hertog *Alexander* van Wurtemberg, broeder van H. M. de koningin en overste bij het Oostenrijksche regiment huzaren van aartshertog *Joseph*; eerstgenoemde is geboren den 28sten December 1804, een zoon van den in 1833 als Russisch generaal overleden hertog *Alexander*, die oom was van Z. M. den koning, en heeft vroeger zelf in [illegible] krijgsdienst gestaan, waaruit hij in 1833, in den rang van generaal-majoor, ontslagen is. Z. H. is door zijne moeder en door zijne zuster, de gemalin van den regerenden hertog van Saksen-Koburg, met het Koburgsche geslacht verwant. Derzijds is [illegible] ming tot het voorgenomen huwelijk verleend onder voorwaarde dat de daaruit geboren wordende kinderen in de Protestantsche geloofsbelijdenis zullen opgevoed worden."

— Volgens berigten uit Alexandrie van 11 Augustus, over Smyrna ontvangen, werd aldaar de Onder-Koning zeer spoedig terug verwacht. Het had veel opziens gemaakt, dat den 7den onverwacht een fregat van 60 stukken met 1800 man troepen naar [illegible] onder zeil was gegaan; het in beslag nemen van de [illegible] werd met gestrengheid voortgezet; vele inwoners vlugtten naar de woestijn om de afpersingen te ontgaan; ook de [illegible]

de knevelarijen niet ontgaan, en de vertoogen welke door de vreemde konsuls na het vertrek van *Mehemed*-Ali gedaan waren, werden in den wind geslagen. In Syrie was hetzelfde het geval; terstond na de terugkomst van *Ibrahim*-pacha in dat gewest, hadden alle konsuls eene reeks van klagten ingediend, die hij met groote onverschilligheid had aangenomen.

Nederlanden.

BREDA, den 16den September.

Door Zijne Majesteit is benoemd tot rector magnificus van de Hoogeschool te Groningen, voor het Akademiejaar 1837—1838, de hoogleeraar *P. Hofstede de Groot.*

— Blijkens eene algemeene order voor het leger, van den 1sten Augustus 1837, heeft Zijne Majesteit bij onderscheiden besluiten, gedagteekend van den 9den Mei tot en met den 17den Julij dezes jaars,

1°. benoemd:

tot 2den kapitein en plaatselijken artillerie-kommandant der 2de klasse te Groningen, den 1sten luitenant J. F. G. Bode, plaatselijken artillerie-kommandant der 2de klasse, in de Willemstad;

tot adjudant, bij den generaal-majoor George, opperbevelhebber der vesting 's Hertogenbosch, den 1sten luitenant M. Biemans, van de 5de afdeeling infanterie;

tot adjudant bij den kommandant der 1ste brigade kavallerie, den 1sten luitenant E. Graaf van Bijlandt, van het regiment lanciers;

bij den generalen staf, tot 2de kapiteins, de 1ste luitenants, F. G. F. V. baron de Constant Rebecque, en D. baron Tindal, beide van het korps rijdende artillerie; G. Schuurman, J. C. de Normandie 's Jacob, L. J. L. Dumoulin, C J. J. Goffijn, en J. B. E. van Mecz, alle van den gemelden staf; — tot 1sten luitenant, den 2den luitenant L. W. Beijerinck, van het korps ingenieurs;

bij de 2de afdeeling infanterie, tot 1sten luitenant, den 1sten luitenant op non-activiteit H. G. Tuck;

bij de 7de afdeeling infanterie, tot kapitein op 2/3 van het activiteits-tractement C. P. G. Vrijberghe van der Does;

bij het algemeen depot der landmagt n°. 33, tot 2den luitenant-kwartiermeester, den 2den luitenant A. Treffers, van gemeld depot.

bij het korps marechaussée, tot kapitein, den 1sten luitenant K. Mancel, van het korps;

bij de geneeskundige dienst, tot eersten officier van gezondheid, bij het bureau van den inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt, en om tevens het toezigt over het magazijn van geneesmiddelen te voeren, den officier van gezondheid van de 1ste klasse, met den titulairen rang van 1sten officier van gezondheid, doctor P. L. Beckers, thans ter beschikking van gemelden inspecteur-generaal;

bij de 18de afd. inf. tot officier van gezondheid der 2de klasse in het vaste kader van het geneeskundig personeel der landmagt, den officier van gezondheid van de 3de klasse J. F. Teunisse, tijdelijk in de 2de klasse dienende, bij de 9de afd. infanterie;

bij de afdeeling kurassiers n°. 1, tot officier van gezondheid der 2de klasse in het vaste kader van het geneeskundig personeel der landmagt, den officier van gezondheid van de 3de klasse F. F. Bosman, tijdelijk in de 2de klasse dienende, bij de ambulance van het leger te velde;

bij het regement huzaren n°. 6, tot paarden-arts der 1ste klasse, den adjunct paarden-arts E. W. H. Lantman, van de afdeeling kurassiers n°. 1;

bij de militaire geneeskundige dienst in Oost-Indie, tot officier van gezondheid der 2de klasse, den tijdelijken officier van gezondheid der 2de klasse J. A. van Oort, van de 8ste afdeeling infanterie;

bij de militaire geneeskundige dienst, in de West-Indië, tot officier van gezondheid der 1ste klasse, den chirurgijn-majoor van den tweeden rang bij de marine J. de Brouwer, thans het tractement van non-activiteit genietende;

2°. verplaatst:

bij de afdeeling grenadiers, de 2de luitenants C. J. A. Reigersman, J. U. E. Chauvin, W. J. Verhagen, en G. L. F. van Kinschot, respectivelijk van de 5de, 7de, 8ste en 9de afdeeling infanterie;

bij het 1ste bataillon jagers, den 2den luitenant F. C. S van de Kasteele, van de 13de afdeeling infanterie;

bij het tweede bataillon jagers, den 2den luitenant J. F. de Greve, van de 2de afdeeling infanterie;

bij het algemeen depot der landmagt n°. 33, den 2den luitenant J. J. Noorman, bestemd geweest voor de dienst in Oost-Indië.

BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE,

bij het wapen der infanterie,

de 2de luitenants F. G. N. de Villepoix, van de afdeeling grenadiers; J. C. Livingston en J. D. L. Roulet, beide van de 7de afdeeling infanterie J. N. Creutz Lechtleitner, van de 8ste afdeeling infanterie; G. Jenné, van de 9de afdeeling infanterie; C Dierckens, van de 10de afdeeling infanterie, L. J. van Loenen, van de 13de afdeeling infanterie, en L. J. H. B. Lecher, van de 14de afdeeling infanterie;

3°. op 2/3 van het activiteits-tractement gesteld, den kapitein N. Geijer van de 2de afdeeling infanterie;

4°. het tractement van non-activiteit toegekend aan den majoor L. van Jeetze, van de 2de afdeeling infanterie, en aan den kapitein J. H. Teelen van de 5de afdeeling infanterie;

5°. pensioen verleend aan den 1sten officier van gezondheid, doctor G. F. L. Werner, dienende bij het bureau van den inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der landmagt, en belast met het toezigt over 's Rijks magazijn van geneesmiddelen;

6°. aan den majoor J. D. Barre, van de 12de afdeeling infanterie een eervol ontslag, uit zijne betrekking van adjudant bij den generaal-majoor George, verleend en dezelve tevens toegevoegd aan het departement van oorlog, alsmede een eervol ontslag verleend aan den 1sten luitenant A. J. D. Gaijet, van het 6de bataillon artillerie nationale militie, uit zijne betrekking van adjudant bij den kolonel der artillerie de La Sarraz;

7°. Op het door hen daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag uit de dienst verleend aan den 1sten luitenant M. H van Utenhove, van het bataillon vrijwillige artilleristen, alsmede aan de 2de luitenants J. A. G. Wieser, L. J. Simonis en W Peeters, respectivelijk van de 2de, 8ste en 14de afdeeling infanterie;

8°. uit de dienst ontslagen den 1sten luitenant K. J. Dunleu, van de 8ste afdeeling infanterie, en de 2den luitenant F. van Bergen Wieringa, van de 2de afdeeling infanterie;

Insgelijks heeft Z. K. H. de Admiraal en Kolonel-Generaal

a. benoemd:

tot kommandant der troepen in het 5de distrikt van Zeeland, den luitenant-kolonel J. G. Kroo, van de 14de afdeeling infanterie;

bij het wapen der artillerie:

bij het bataillon artillerie-schutterij, tot adjudant, den 1sten luitenan F. J. J. Schepern, van het bataillon;

bij het wapen der kavallerie,

bij de afdeeling kurassiers n°. 3, tot adjudant, den 2den luitenant P. L. V. Desertine, van de afdeeling;

bij de geneeskundige dienst:

bij de afdeeling kurassiers n°. 1, tot adjunct paarden-arts, in het vaste kader van het geneeskundige personeel der landmagt, den tijdelijken adjunct paarden-arts, bij de batterij rijdende artillerie n°. 3, F. C. Hekmeijer.

bij de batterij rijdende artillerie n°. 2, tot adjunct paarden-arts in het vaste kader van het geneeskundig personeel der landmagt, den tijdelijken adjunct paarden-arts, bij gemelde batterij P. L. Kijlstra;

bij de geneeskundige dienst in Oost-Indie, tot officieren van gezondheid van de 3de klasse, den tijdelijken officier van gezondheid van de 3de klasse W. J. H. Hulskamp, behoord hebbende tot de opgeheven reserve parken; den tijdelijken officier van gezondheid van de 3de klasse bij de garnizoens- en hospitaal dienst te Nijmegen T. S. Tubling, benevens den burgelijken geneeskundige C. A. Wickert;

b. verplaatst:

bij het wapen der infanterie,

bij de 5de afdeeling infanterie, den 1sten luitenant A. J. van Schermbeek, van de 13de afdeeling infanterie;

bij de 10de afdeeling infanterie, den 1sten luitenant J. Heijermans, van de 12de afdeeling infanterie;

bij de 14de afdeeling infanterie, den majoor F. H. Croes, van het algemeen depot der landmagt n°. 33;

bij de 18de afdeeling infanterie, den 1sten luitenant H. Konings, en den 2den luitenant-kwartiermeester R. Podman, respectivelijk van de 8ste en 12de afdeeling infanterie;

bij het wapen der artillerie:

bij het 3de bataillon veld-artillerie, den kapitein W. B. Vergroesen, en den 1sten luitenant A. J. D. Gaijet, beide van het 6de bataillon artillerie nationale militie;

bij het 6de bataillon artillerie nationale militie, den kapitein H. [illegible] C. de Haan, van het 3de bataillon veld-artillerie;

bij het wapen der kavallerie,

bij het regiment ligte dragonders n°. 4, den majoor C G. van der Sleijden en den ritmeester J. W. Klamberg, beide van het regement ligte dragonders n°. 5.

bij het regement ligte dragonders n°. 5, den majoor M. Thesing en den ritmeester J. C. Fundter, beide van het regement ligte dragonders n°. 4;

bij de geneeskundige dienst:

bij het garnizoens-hospitaal te Utrecht, den officier van gezondheid der 2de klasse J. Weteling, van de 9de afdeeling infanterie;

bij de 2de afdeeling infanterie, den officier van gezondheid der 2de klasse J. G. Klappert, van de 10de afdeeling infanterie.

bij de 9de afdeeling infanterie, den officier van gezondheid der 2de klasse C. J. Smits, en den officier van gezondheid van de 3de klasse, tijdelijk in de tweede klasse dienende, J. W. Praetorius, respectivelijk van de 9de en 18de afdeeling infanterie;

bij de 10de afdeeling infanterie, den officier van gezondheid der 2de klasse P. J. Alderahd, van de 2de afdeeling infanterie;

bij de afdeeling kurassiers n°. 3, den officier van gezondheid van de 3de klasse J. Wortman, van de 8ste afdeeling infanterie;

c. eervol ontslag verleend aan den 1sten luitenant P. P. van Gotcum, uit zijne betrekking van adjudant bij de 8ste Infanterie.

Voorts is op 's Konings last, Hoogstdeszelfs bijzondere goedkeuring en tevredenheid betuigd, zoowel aan den kolonel der artillerie de Ranitz, die zich in der tijd heeft beijverd, om het beklagenswaardig lot van den verminkten kanonnier van der Bol, te verzachten, door het inzamelen van gelden, bij de onderscheidene artillerie korpsen en vervolgens ook bij de verschillende korpsen in Zeeland gestationeerd, mitsgaders der eenige ingezetenen dier provincie, als aan allen die, een gedeelte van diens bemoeijingen, in dezen, tot het hierboven vermeld heilzaam oogmerk hebben bijgedragen.

— Zijne Majesteit heeft bepaald dat het examen, door de onderofficieren bij de korpsen infanterie en kavallerie af te leggen, tot het verkrijgen van den rang van officier, dit jaar in deze maand alhier afgehouden worden, en tot leden der bijzondere commissie, bedoeld bij art. 10 van het voorschrijven van examen, vastgesteld bij Hoogstdeszelfs besluit van 25 September 1826, benoemd den kolonel *J. van Duynen*, van de 14de afdeeling, als voorzitter, en vervolgens den luitenant-kolonel *J. H. Voet*, van het 1ste bat. infanterie; den majoor *C. G. van der Sleijden* en den ritmeester *A. Thesingh*, beide van het regiment ligte dragonders n°. 4; en eindelijk den tweeden kapitein bij den generalen staf, *F. G. F. V.* baron *de Constant-Rebecque*, tot leden.

Na afgelegd examen, zijn van het instituut te Medemblik benoemd: tot adelborsten der 1ste klasse bij de nederlandsche marine, *J. E.*

Buys, *D. L. Wolsson*, *J. Osti*, Jonkh. *A. J. J. Druyvenstein*, *W. L. C. Ram.*, jonkh. *J. Westpalen van Hoorn van Burgh*, *J. Eyme*, *J. W. Noordziek*, *P. J. Heyning* en *J. F. Koopman*; en tot tweeden luitenant bij het korps mariniers, de sergeant bij dat korps, *J. Bakker*.

Terwijl dit jaar, met den 1 October, weder de volgende aspiranten op gemeld instituut als adelborsten zijn geplaatst, te weten: *A. J. van de Poll*, *A. A. van Kervel*, *P. van Leliveld*, *H. J. de Lange* *J. J. B. de Jonge Oudraat*, *K. G. W.* baron *van Wassenaar*, *J. W. van Rhyn*, *A. W. van Stevenincke*, jonkh. *H. P. Klerk*, *J. K. van de Kruysse Pilaar*, *N. J. C. Lette*, *J. A. van der Muelen* *H. D. Siegt* en *W. G. A. B. P. Arriens*.

— Bij besluit van Z. E. den Heere gouverneur van Noord-Braband, van den 5den September 1837 N°. 51, afd. van policie, is, bij wijziging, in zoo verre van Z. HEG. besluit van den 22 Junij ll. bepaald, dat de verloting van het door den heer *J. Schouman* vervaardigd schilderij voorstellende het bombardement van Antwerpen in Oct. 1830 in plaats van op den 22 dezer maand alsnu zal plaats hebben, *op Vrijdag den* 10. *November aanstaande*, en zulks op denzelfden voet en wijze als bij voormeld besluit is voorgeschreven.

— Uit 's Gravenhage schrijft men, dat Z. Exc. de directeur generaal van oorlog den 3den dezer bepaald heeft dat de vroeger tegen de maand October voorgeschrevene inspectie der verlofgangers van de mobiele schutterij, voortgang hebben zal. Ten gevolge van dat besluit zijn al degenen die met een onbepaald verlof afwezig zijn en mitsdien ook die der ligtingen van 1833, 1834, 1835 en 1836; opgeroepen.

— Eergisteren zijn van Scheveningen met eene westnoordweste koelte naar zee gezeild, om naar het diep water onder de engelsche kust te stevenen en aldaar de steurharing-visscherij uit te oefenen: 9 pinken, die binnen weinige dagen zullen gevolgd worden door nog 36 andere, tot hetzelfde einde aldaar uitgerust. Van Katwijk aan Zee zeilen van deze teelt 22 en van Noordwijk aan Zee 4 pinken, alle voor dezelfde visscherij bestemd, zoodat thans van deze kust 19 pinken meer dan het vorige jaar op de steurharing uitgaan, te weten 1 van Noordwijk, 9 van Katwijk en 9 van Scheveningen.

— Uit de Javasche couranten tot den 27sten Mei blijkt, dat bij besluit van Zijne Exc. den gouverneur-generaal, van 16 Mei jl. wordt bepaald, dat voortaan zal zijn toegestaan, om te Padang in te voeren alle goederen van wol en katoen, vervaardigd op plaatsen gelegen beoosten de Kaap de Goede Hoop, zonder bewijs dat die goederen vooraf zijn in- en weder uitgevoerd geweest te Batavia, Samarang of Soerabaya, en zulks om het even of die goederen in Nederland dan wel in vreemde landen zijn vervaardigd; wordende daardoor niets veranderd in het bepaalde bij de resolutie van den 1sten Julij 1834, n°. 4 (staatsblad n°. 32), waarbij de regten op den invoer van wollen en katoenen goederen zijn verhoogd, in het geval dat die goederen vervaardigd zijn in landen met welke het koningrijk der Nederlanden niet in vriendschappelijke betrekking staat, als zullende die bepalingen nog met stiptheid worden gehandhaafd.

In [illegible] van den 13den, van wier inhoud wij gisteren deels met een woord gewag maakten, leest men nog dat het parlement Maandag *pro formâ* vergaderd is geweest, om de verdere prorogatie tot den 2den October aanstaande te vernemen. Er was geen enkel lid van het Huis der Gemeenten tegenwoordig.

De Koningin doet bijna dagelijks uitstapjes, te paard of met rijtuig, in gezelschap van vorst *Leopold* en zijne gemalin, wier vertrek op den 19. dezer bepaald is. Het hof verlaat Windsor in de eerste dagen van November, om het paleis van Buckingham te Londen te betrekken, en nadat H. M. het feest heeft bijgewoond, haar van wege de stad Londen te geven, zal zij naar Brighton gaan, waar men reeds over hare feestelijke ontvangst raadpleegt.

— De Lissabonsche berigten die, gelijk wij meldden, tot den 31sten Augustus des avonds liepen, hielden geene officiele tijdingen wegens de krijgsverrigtingen. Algemeen werd echter te Lissabon verhaald dat den vorigen dag bij Rio Maior gevochten was, waarbij de maarschalk *Saldanha* twee stukken had veroverd, terwijl een groot aantal infanteristen en veertig lansiers tot hem overgeloopen waren; voorts dat het vijfde regiment caçadores, na door eenige detachementen, die uit de Algarven gekomen waren, versterkt te zijn, en het garnizoen van Santarem, acht honderd man sterk, met den baron *[illegible]* (ook bekend onder den naam van generaal *Abreu*) aan het hoofd, en acht veldstukken, zich aan de zijde der Chartisten geschaard hadden. De dienst der nationale garde van de hoofdstad was merkelijk [illegible], en meer dan de helft der leden van dat corps, waaronder vele welgestelde ingezetenen, zaten in arrest, omdat zij bij de laatste oproeping zich niet op hun post begeven hadden. Daarentegen waren de namen van eenige Fransche officieren, die het getrouw gedeelte der nationale garde hadden bijgestaan, met lof in de dagbladen vermeld geworden.

Den 29sten had de commissie van financien een nieuw plan, om in de geldelijke verlegenheid te gemoet te komen, aan de Cortes voorgelegd, die er den volgenden dag over zouden raadplegen, en het waarschijnlijk aannemen. Dit plan heeft de uitgifte van zeshonderd contos de reis, of ongeveer honderd en twintig duizend ponden sterling, in banknoten, binnen een jaar aan toonder betaalbaar, ten doel, die bij alle administratien tot de volle waarde zouden moeten worden aangenomen. De handeldrijvende klasse beschouwde deze onverwachte creatie van papieren geld, ofschoon in de gegevene omstandigheden welligt onvermijdelijk, als hoogst verderfelijk voor hare belangen, en ook voor die der Lissabonsche Bank, naardien vele lieden voornemens waren hunne gelden daaruit onverwijld te ligten, ten ware men hun de verzekering gaf dat zij later in klinkende munt, en niet met dit staatspapier, betaald zullen worden.

Omtrent de noodlottige stormen op de West-Indische eilanden verneemt men meer bijzonder het volgende: Op Barbados woedde den 26sten Julij een orkaan uit het Zuidwesten. Van 28 grootere en kleinere schepen, die in Calislebaai lagen, werden 22 van hunne ankers geslagen en op het strand gedreven of tegen de rotsen verbrijzeld, zoodat, daar zij meest allen geladen waren en gereed lagen om naar Engeland te stevenen, de schade op ruim 100,000 ponden sterling wordt begroot. Ten gevolge der menschlievende en moedige pogingen, die aangewend zijn om de schepelingen te redden, zijn niet meer dan 3 matrozen omgekomen. — Op St. Thomas heeft een orkaan uit het Noordwesten den 2den Augustus, 36 schepen, zoo Spaansche, Italiaansche en Fransche als Engelsche, doen vergaan, een aantal huizen en al de scheepstimmerwerven op het eiland vernield en verscheiden menschen het leven doen verliezen. Drie dagen later woedde de storm ook te Savannah, alwaar een Noord-Amerikaansche schooner grootelijks is beschadigd, terwijl de katoen-plantaadjen zoo ontzettend geleden hebben, dat men de daaraan toegebragte schade op tusschen tien en vijftien duizend dollars begroot. Ook hebben de huizen vreesselijk geleden.

— Omtrent honderd en vijftig gewapende slaven op Trinidad zijn, in Junij laatstleden, aan het muiten geslagen, en hebben de ammunitie vermeesterd en hunne barakken in den brand gestoken, maar hun oogmerk, om de officieren te vermoorden, gelukkig niet kunnen uitvoeren, naardien de gewapende magt hen uiteen heeft gedreven, waarbij eenigen hunner omgekomen zijn.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Bij een rescript des konings van *Beijeren* is de geschiedkundige Vereeniging van elk der acht districten, waarin het koningrijk is verdeeld, belast geworden met de vervaardiging van een historisch-topographisch woordenboek van elk district afzonderlijk; zes jaren tijds is voor de voltooijing van dien arbeid vergund, waarna deze gezamenlijke woordenboeken onder toezigt van de koninklijke Akademie van Wetenschappen zullen worden uitgegeven. — Op den 22sten Augustus ll. hield het genootschap voor de beoefening der oude Duitsche geschiedenis eene vergadering onder voorzitting van den Bibliothekaris Boehmer en den Archivarius Pertz, in welke vergadering een aantal verdienstelijke beoefenaars der oudheidkunde tot medeleden werden verkozen. De laatstgemelde, door wiens buitengewonen ijver thans reeds vier folio deelen der *Monumenta Germaniae historica* het licht zien, begeeft zich, gelijk reeds gemeld werd, naar *Zwitserland* en *Savoije* om eenige belangrijke Bibliotheken te bezoeken; een nieuw benoemd medelid van het genootschap, de heer Waitz, bezoekt tot hetzelfde einde het zuidelijke *Frankrijk*. Na derzelver terugkomst, zal onmiddellijk met den druk van het vijfde deel der *Monumenta* een aanvang worden gemaakt. Gemelde grootsche onderneming heeft zijn oorsprong te danken aan de ijvervolle bemoeijingen van wijlen den hanoverschen minister von Stein, en wordt thans door de zamenwerking van onderscheidene Duitsche geleerden en de krachtdadige ondersteuning van het Duitsche Bondgenootschap met goed gevolg voortgezet. — De vereeniging voor oudheidkunde en geschiedkundige nasporingen van het hertogdom *Nassau* hield op den 24sten Augustus in de badplaats *Wiesbaden* het feest harer vijftienjarige stichting. Behalve eenige mededeelingen van historisch-oudheidkundigen aard, onder anderen een verslag over de gedane uitgravingen te *Wiesbaden*, leverde deze bijeenkomst niet veel van belang op.

Frankrijk. — Bij het bestuur van den Franschen schouwburg vond dezer dagen een vrij zeldzaam voorval plaats. Voor omstreeks twaalf jaren stelde een geleerde, toenmaals den titel van *Professeur* voerende, een treurspel te zamen, uit vijf bedrijven bestaande en op rijm. Philips *de derde*, koning van *Frankrijk*, was de held van zijn stuk. De schrijver zond zijn handschrift aan het comité van onderzoek, 't welk hem berigt van de ontvangst gaf; doch hoorde er verder niet meer van; en, daar hij zijn beroep van leeraar met het vak van nijverheid verwisselde, dacht hij ook niet verder aan zijn treurspel. De tegenwoordige directeur van het *Théâtre français*, de heer Vedel, nu onlangs echter een overzigt nemende van de door zijne voorgangers ter zijde gelegde stukken, vindt den Philips *de derde* en oordeelt het stuk niet zonder verdienste; het comité deelt thans het gevoelen van den directeur en wordt er nu met eenparigheid besloten het stuk op te voeren, waarvan de schrijver, zijn vroegeren arbeid lang vergeten zijnde, tot zijne groote verbazing alsnu het onverwachte berigt krijgt.

Italië. — Te *Genua* is door den stempelsnijder J. B. Solari, ter nagedachtenis van den ontdekker der nieuwe wereld, Christoffel Columbus, eene medaille uitgegeven geworden, welke door de kunstkenners, uit hoofde van derzelver fraaije uitvoering, algemeen bewonderd wordt. Dezelve heeft op de eene zijde de beeldtenis van Columbus, getrouw gevolgd naar het borstbeeld door Peschiera vervaardigd, hetwelk in een der openbare zalen van *Genua* pronkt. Op de keerzijde ziet men Columbus ten voete uitgebeeld, met de hand den sluijer opligtende die *Amerika* verborgen houdt. De beide zijden der medaille maken geen enkel stuk metaal uit, maar wel de twee buitenzijden eenen fraai gevormde metalen doos

waarin eene korte levensbeschrijving van den grooten zeevaarder en ontdekker besloten ligt. — Op den 21sten Augustus werd te *Pompeji*, in tegenwoordigheid der koninklijke Napelsche familie en van den oostenrijkschen aartshertog Frederik, alsmede van een aanzienlijk getal geleerden en kunstenaars, eene groote uitgraving ondernomen; men mogt echter niets belangrijks ontdekken. Ter eere van gemelden Aartshertog werd des zaturdags te voren eene groote voorstelling in den Schouwburg van *San Carlo* te *Napels* gegeven; eene nieuw ballet, *Ettore Fieramosca*, bevattende een tafereel uit de Middeleeuwsche geschiedenis van *Italië*, werd met den grootsten luister opgevoerd; vooral waren de decoratien prachtig; bij het ophalen van de gordijn zag men een voorportaal aan den oever van den *Tiber* te *Rome*; op den achtergrond, bij eene Italiaansche maanverlichting, den Engelenburg benevens de brug, het Vatikaan en den heerlijken koepel der St. Pieterskerk; bij het laatste tooneel werd het oor op een overschoon orgelspel vergast, waarbij 500 personen in een prachtig ridder- en spaansch kostuum optraden.

Nederlanden. — In het *'s Gravenhaagsche dagblad* leest men: » Met het meeste genoegen lazen wij in het *Handelsblad*, dat door de commissie van beoordeeling der aspiranten naar de door het gouvernement toegezegde premie van *f* 1200 's jaars, gedurende vier jaren, voor den vervaardiger van het best gekeurde ontwerp in de bouwkunde, ten einde eene kunstreis te doen, die premie is toegedacht aan den heer van Dam; daar deze jongeling is een eleve uit de Fundatie der Hoog Geb. vrouwe van Renswoude, binnen deze stad, welke reeds, zoo wel als de beide andere Fundatien te *Utrecht* en *Delft*, een aantal verdienstelijke mannen aan de maatschappij zoo in vroeger als later tijd heeft opgeleverd, en de directie zich dus te regt mag verheugen op nieuw door dezen haren kweekeling te hebben mogen doen blijken, hoe nuttig de weldadige inzigten der stichteresse voor het Vaderland zijn geweest, zoo zal iedere stadgenoot, in de blijde verwachting dat de gemelde beslissing door de hoogere autoriteiten zal worden bekrachtigd, er niet onverschillig aan kunnen zijn, dat een voedsterling derzelve, die vroeger uit het Burgerweeshuis in deze Fundatie is overgebragt, met deze eer is verwaardigd geworden, terwijl hij zijne kundigheden te danken heeft zoo aan de leermeesters van dat gesticht, al aan degenen die werkzaam zijn bij de teekenakademie, waarin hij omtrent vier jaren het onderwijs heeft genoten. Het onderwerp was, zoo als men vermeent, *een gasthuis voor krankzinnigen*, geschikt voor 250 à 300 zieken.

Tilburg, den 14 *September* 1837.

Gisteren werd alhier door den Franschen Kostschoolhouder, den Heer J. C. VAN SCHUILENBURGH, met zijne Leerlingen examen gehouden waarop eene Prijsuitdeeling plaats gehad.

De plegtigheid waarmede dit feest werd geopend, de zang en muziek, die zich bij afwisseling deden hooren, en de hartelijke toespraak van den Hoofdonderwijzer die in den jare 1836 zijne school met 2 leerlingen heeft geopend, vermeerderd zien die thans tot op 72 en, heeft een ieders hart getroffen en droeg de algemeene goedkeuring weg.

Bijzonder behoort eervolle melding te worden gemaakt, van de vorderingen die de leerlingen, zoo wel in de onderscheidene talen, als in het lezen, schrijven, rekenen, enz. hebben aan den dag gelegd, en om welk een en ander, dan ook, zoo wel aan den verdienstelijken Hoofd onderwijzer J. C. VAN SCHUILENBURGH, als aan deszelfs Kweekeling E. T. CAMAUER, door het Edel Achtbaar Bestuur, de Eerwaarde Geestelijkheid dezer Stad, en de overige bij die gelegenheid vergaderde menigte, zoo inwoners als vreemdelingen, de hartelijkste dank werd betuigd voor de moeite en ijver, door hen deswege betoond, en ook te kennen gegeven, dat het de ouders als een geluk mogten beschouwen, van hunne kinderen aan de leiding van zoodanige onderwijzers te kunnen overgeven.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *September*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52⅜; dito 5 pCt. 100⅛; Kanb. 22⅛; Amort.-Synd. 4½ pCt. 93⅞, ⅝; dito 3½ pCt. 75⅞; Handelm. 154¾, 155⅛; Oost-Indie 5 pCt. 98⅜; Ard. van 85 £ 18¾, ⅝; Gol. 19⅝, 20, 19⅝; Per. 15¾, 14, 13¾.

, BURGEMEESTER en ASSESSOREN der Gemeente van *Ginneken* en *Bavel*, brengen mits deze ter kennisse van alle Belanghebbenden, dat de nieuw opgerigte JAAR- of VEE- en PAARDENMARKT aldaar voor de *tweede* reis zal plaats hebben op Vrijdag den 20. October aanstaande, van des morgens 9 tot 's namiddags 5 ure, zullende voor het plaatsen van VEE of KRAMEN geen staandgeld worden gevorderd.

, Door F. P. STERK, te *Breda*, is op den 11. September aan Heeren Burgemeester en Wethouders zijner Woonplaats op nieuw ter Vertaling vertoond: *Galerie des Arts et de l'Histoire etc.*, vroeger vertoond den 15. Maart dezes jaars.

Ten huize van bovengenoemden Boekhandelaar, zullen op Donderdag 5. October en volgende dagen, worden verkocht, twee VERZAMELINGEN van BOEKEN, eenig MUZIJK en LIEFHEBBERIJEN, welke op Woensdag den 4. voor een ieder te zien zullen zijn. De Catalogus derzelve zal op Dingsdag den 27. dezer maand verkrijgbaar zijn. Ook zijn nog Exemplaren bij hem voorhanden van de Beschrijving van den IJzeren Spoorweg, door W. van Hoorn, met eene Plaat voor . . . . *f* 0,95.

WILLEMSEN, *Hoogduitsche Spraakkunst*, in plaats van *f* 3 — voor . . . . . . – 2,40.
BEIJER, *Der Telemach für die Jugend* . . . . – 0,90.
KAPPELHOFF, *Englisch Grammar* . . . . . . – 0,90.
VAN DER AA, *Lees- en Vertaalboekje* . . . . – 0,60.
Mr. J. H. HOEUFFT, *Proeve van Bredaasch Taaleigen*. – 6,90.

, Bij W. J. THIEME, te *Zutphen*, is van de Pers gekomen en ook bij BROESE & COMP. te *Breda*, verkrijgbaar gesteld:

VERHAAL VAN EENEN TWEEDEN ZEETOGT, en van verscheidene LANDREIZEN, in de Noordpool-Gewesten. Ondernomen tot opsporing eener noordwestelijke Doorvaart, door Sir JOHN ROSS, Kapitein ter Zee, Ridder van de Bad-Orde, enz., enz. Uit het Engelsch vertaald door J. OLIVIER, Jz. Drie deelen. *f* 10,—.

HOOGDUITSCHE SPRAAKKUNST voor NEDERLANDERS, met raadpleging van de beste en nieuwste Taalkundige Werken, ten gebruike op de Scholen, bij het bijzonder Onderwijs en voor Zelfoefenaren, bewerkt door H. A. HAMELBERG, Lector aan het Gymnasium te *Amersfoort*. *f* 2,—.

Door BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende WERKEN, ten dienste van het onderwijs, uitgegeven:

J. BOSSCHA, Hoogleeraar aan de K. M. Akademie, *Handleiding tot de Krijgsgeschiedenis voor Nederlandsche Militairen.*
Dit werk is van den volgenden inhoud als:
Oude krijgsgeschiedenis. — Krijgsgeschiedenis der middeleeuwen. — Nieuwe krijgsgeschiedenis. — Schets der krijgsgeschiedenis van de Nederlanden. — (1. Het Romeinsche tijdvak.) — (2. Tijdvak der middel-eeuwen.) — (3. Het Spaansche tijdvak.) — (4. Het tijdvak der Fransche oorlogen, van het sluiten van de Munstersche Vrede tot den Veldslag van Waterloo.)

——— *Schets der Algemeene Geschiedenis en van die des Vaderlands*, ten dienste vooral der Adspiranten tot Kadetten bij de Koninklijke Militaire Akademie. Derde druk.

In het geachte Maandwerk *Nieuwe Bijdragen ter bevordering van het Onderwijs en de Opvoeding*, voor November 1831, leest men over dit werk het volgende: » Ons is geen beknopter handleiding tot de » Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis bekend, welke wij aan » de Onderwijzers, die zich tot het verkrijgen van den tweeden rang » willen voorbereiden, noch ook aan de hoofden van kostscholen » die eenen geschikten leiddraad voor hun onderwijs der geschiedenis » verlangen, met meer ruimte dan het zoo even aangekondigde » werk, zouden durven aanbevelen."

Mr. G. DORNSEIFFEN, *Handboek der Algemeene Geschiedenis*, bevattende: 1e deel Geschiedenis der Oostersche Volken, 2e deel Grieken, 3e deel Romeinen, 4e deel Middeleeuwen, 5e deel, in 2 stukken, Nieuwe Geschiedenis.

——— *Handleiding tot de Algemeene Geschiedenis*, voor het onderwijs in de Gymnasien. 5 stukken, in dezelfde volgorde als het Handboek.

——— Gelijktijdig Overzigt der voornaamste Vorsten van Europa, van den jare 800—1836. In vier Tabellen, op [illegible] papier.

A. A. VAN HEUSDEN, Leeraar aan de K. M. Akademie, *Leerboek der Aardrijkskunde*, ten dienste van hen die zich tot de lessen bij de Koninklijke Militaire Akademie wenschen voor te bereiden.

MEIER HIRSCH, *Verzameling van Voorbeelden, Formulen en Vraagstukken uit de Letterrekening en Stelkunst*. Uit het Hoogduitsch vertaald door G. RAMAER. In een deel compleet.

Voor de hooge verdiensten van dit werk, hetwelk eene volledige verzameling van Voorbeelden, Vergelijkingen en Vraagstukken met regt [illegible] genoemd worden, pleit, dat er reeds vier Hoogduitsche uitgaven van bestaan, en dat hetzelve tevens zoowel in het Engelsch als in het Fransch is vertaald geworden.

Nieuwe Stellen Figuren, in hout vervaardigd, behoorende tot de [illegible] Snijding der Vlakken; voorkomende in het tweede deel, eerste afdeeling van Le Cointe, Beginselen der Meetkunst. In een doos.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.